

HLAVNÍ OLTÁŘ

Pod hvězdovitou, vysokou klenbou; uprostřed hlavní lodi; v soumraku dějin a monumentálních zdí, naši pozornost si žádá srdce katedrály: štíhlý a robustní, pozdně barokní hlavní oltář.

Byl zde instalován během důkladné rekonstrukce katedrály probíhající v letech 1773-1774. Původně se mělo za to, že je dílem italských řemeslníků, ale díky provedeným výzkumům je dnes známo, že oltář je štukatérským dílem moravského sochaře Wenzla Johanna Böhma. Přičemž v jeho středu se nacházející scéna ukřižování Ježíše na Golgotě, s dominantním obrovským krucifixem, na kterém je umístěno umučené tělo Ježíše, vznikla až o sto let později, v roce 1885, v Meyerově dílně v Mnichově.

Umírajícího Krista doprovází jeho matka Marie, klečící vedle něj Máří Magdaléna a sv. Jan. Po obou stranách hlavní scény, na sloupech, stojí sv. Petr s klíči v ruce a sv. Pavel, který objímá knihu. A výše, na vrcholu oltáře je vyobrazena Svatá Trojice obklopená anděly.

Pro baroko tak charakterističtí andělé obklopují tabernákulum, na kterém, na knize sedmero pečeti, spočívá beránek Boží - symbolizující Krista. Tento motiv odkazuje na popis z páté kapitoly Apokalypsy sv. Jana, ve které vítězný beránek Boží otevře zapečetěnou knihu se sepsanými osudy světa.

Také nejbližší sousedství hlavního oltáře opolské katedrály je velmi pěkné. Po obou jeho stranách se nacházejí dva štukové boční oltáře, ve kterých jsou umístěny dvě postavy svatých – na pravé straně sv. Josef a na levé pak sv. Martin. Mystiku celkovému dojmu dodávají štíhlá, vitrážová okna v presbytáři, která pocházejí z roku 1882 a která zobrazují scény Kristova utrpení. V roce 1965 byla během velké renovace chrámu vitrážová okna u oltáře zvětšena, a do jejich nejnižších partií byly umístěny výjevy ze Starého zákona.

V bočních lodích katedrály se nachází osm moderních, vitrážových oken, která v 60-tých letech 20. století navrhl krakovský umělec Stanisław Szmuc. Pokud se pozorně rozhlednete, uvidíte, že tři vitrážová okna v severní lodi zobrazují Krista obklopeného apoštoly, scény vzkříšení a seslání Ducha svatého, ve vitrážích v jižní lodi je pak v barevných sklících zachyceno narození Ježíše, obětování, a nalezení Ježíše v chrámě. V dalších oknech jsou pak zobrazeny také příběhy ze života Panny Marie.

Ale to, co má v opolské katedrále největší historickou a duchovní hodnotu, na které odkazuje kompozice a okolí hlavního oltáře, jsou relikvie dřeva svatého Kříže. Jsou to fragmenty svatého dřeva, na kterém za hříchů lidí zemřel Syn Boží. Právě těmito fragmentům vděčí opolská katedrála za svůj název i slávu a město Opolí za svůj erb.

Jak se tyto relikvie dostaly do Opolí – o tom neustále debatují historici a zcela jistě ještě dlouho debatovat budou. Jedna verze říká, že pocházejí od Emericha, uherského nástupce trůnu a svatého katolické církve. Podle legendy v roce 1024 putoval Emerich k hrobu svatého Vojtěcha ve Hnězdně. Cestou navštívil vratislavského biskupa Klemense, kterému nechal relikvie ze dřeva svatého Kříže. Biskup Klemens pak předal tuto neocenitelnou relikvii do kostela, který se zrovna v Opolí stavěl.

Podle druhé verze měl relikvie do rodného města Opolí přivést kníže Kazimír I. Opolský, vládce piastovců, během jehož vlády došlo v roce 1217 k založení města. V letech 1217-1218 se kníže Kazimír účastnil V. křížové výpravy. A z této výpravy přivezl do Opolí cenné relikvie. Cestou poznal bulharskou princeznu Wiolu, se kterou se oženil.

Části Ježíšova kříže jsou dnes umístěny ve zlatém, drahými kameny zdobeném relikviáři, který je přechováván v kostelní pokladnici. Jsou umístěny uprostřed zlatého kříže, za sklem. Na druhé straně relikviáře, je ve stejné výšce umístěn kříž s ukřižovaným Ježíšem, pocházející z roku 1380. Celý relikviář je vyrobený ze zlata, horského křišťálu a drahých kamenů a byl vytvořen až v roce 1631 díky třem donátorům, jejichž erby a monogramy jsou umístěny na motivy květín a listů zdobeném podstavci.

Farnost katedrály Povýšení svatého Kříže v Opolí umožňuje věřícím pravidelně uctívat svaté relikvie, které se v Opolí uchovávají již téměř tisíc let. Každý pátek, během ranní mše je na oltáři vystaven relikviář. Stejně tak je tomu i během každého Velkého pátku, během křížové cesty či během nedělních lamentací ve velkopostním období. Tímto způsobem se místní farnost snaží, aby relikvie byly blízko věřících a aby jejich síla posilovala a utvářela víru v Krista.